RAADSVOORSTEL

ONDERWERP
Bijdrage gemeente Twenterand tranche 3 Regiodeal t.b.v. energiehub Twenterand en deelneming gemeente in de waterstofproductie-installatie en batterij-opslag binnen de energiehub Twenterand

BESLISPUNTEN
1 Kennis te nemen van de projectaanvraag Regiodeal tranche 3 Energiehub Twenterand
2 Kennis te nemen van de intentie van het college om de cofinanciering van €462.045,- in te vullen met investeringen in de landschappelijke inrichting op of in de directe omgeving van de energiehub, hoewel daarvoor nog geen concrete plannen en financiering beschikbaar zijn.
3 In te stemmen met het nemen van een minderheidsbelang door de gemeente Twenterand in de waterstofproductie-installatie (elektrolyser) en batterij-opslag als onderdeel van de energiehub Twenterand.
4 In te stemmen om hiervoor de cofinanciering van €221.069,- uit tranche 1 en 2 van de regiodeal om te zetten in een aandelenbelang.

INLEIDING
De energietransitie is in Nederland in volle gang, en binnen Overijssel zijn duidelijke afspraken gemaakt tussen provincie en gemeenten over de opwekking van duurzame energie tot 2030. De energiehub Twenterand komt voort uit het Coalitieakkoord 2022-2026, waarin de gemeente Twenterand samen met ondernemers, andere stakeholders en de provincie de haalbaarheid van waterstofproductie binnen een zogenaamde “smart energy hub” onderzoekt. De ontwikkelingen rond Oosterweilanden, zoals de opwek van duurzame energie, het bedrijventerrein en Vriezenveen-Zuid, maken dit gebied bij uitstek geschikt voor de realisatie van een energiehub.

De gemeente Twenterand vormt samen met Hydronex, Fieten Olie en H2 Hub Twente een coalitie voor de verdere verkenning en ontwikkeling van deze energiehub, waarin lokaal opgewekte duurzame elektriciteit uit zonne- en windenergie kan worden omgezet in waterstof. Naast de productie, opslag en afzet van waterstof (voor zowel licht/zwaar verkeer als regionale bedrijven) zal de hub ook functioneren als laadstation voor elektrische voertuigen (licht en zwaar vervoer). Hiermee levert het project een belangrijke bijdrage aan de economische en duurzame ontwikkeling van de gemeente en de regio.

De kosten voor het haalbaarheidsonderzoek en het vergunningentraject en de engineering worden door Hydronex en Fieten Olie gedragen. Eerder al financierden deze partijen de initiatieffase van dit project. Voor de financiering van het haalbaarheidsonderzoek naar de waterstofproductie heeft de coalitie succesvol €162.250,- subsidie weten te verwerven uit tranche 1 van het Regio Deal-programma. Voor de vergunning- en engineeringfase is wederom €166.986,- toegekend uit tranche 2. Als cofinanciering voor de regiodeal heeft de gemeente in 2024 en 2025 totaal €221.069,- bijgedragen t.b.v. het project vanuit de reserve Duurzaamheid.

Hydronex en Fieten Olie bieden de gemeente Twenterand de mogelijkheid een aandeel tot maximaal 33% te nemen in de projectonderdelen van de waterstofproductie en de batterij-opslag. De PPS constructie die daarmee ontstaat vraagt om een gedegen afweging. De ontwikkeling van een dergelijk project is immers niet zonder risico’s.

In het college van 17 december 2024 is besloten om een businesscase op hoofdlijnen uit te werken voor verschillende scenario's van aandeelhouderschap. Een externe partij heeft hiervoor opdracht gekregen dit uit te werken in een investeringsmemo (bijlage 1). Op basis van verschillende deelnemingspercentages is uitgewerkt welke kapitaalstortingen nodig zijn en wat de bijbehorende risico's zijn.

Het project zelf wordt qua productiecapaciteit in stappen opgeschaald om aan te sluiten bij de hoeveelheid duurzame energie die in het gebied beschikbaar komt. In fase 1 (naar verwachting vóór 2028 gereed) wordt een elektrolyser van 5 MW gebouwd met een batterij-opslagsysteem van 5 MW /10MWh. Voor de voeding hiervan wordt het nieuwe drijvende zonnepark (realisatie in 2027) gebruikt en een deel van de stroom wordt via het net ingekocht. Zodra de vergunning van het windpark ATT verstrekt is en er stroomcontracten zijn afgesloten, ontstaat de mogelijkheid voor de ontwikkeling van fase 2. Deze fase beoogt een opschaling naar 30MW. Op basis van dit gezamenlijke vermogen van de 30MW installatie zijn de opbrengsten en de verwachte ROI (return on investment) berekend en worden ook de risico's in beeld gebracht.

Het college is op 3 juni 2025 geïnformeerd over de voortgang van bovenstaande ontwikkelingen. Daarin is ook meegenomen dat gekeken wordt naar de (her)structurering van toekomstige deelnemingen van de gemeente. Dit in relatie tot het windpark ATT en mogelijke toekomstige deelnemingen in een drijvend zonnepark, gebruik van restwarmte voor o.a. de nieuwe sporthal of een biogasinstallatie. In het bijzonder wordt ook de huidige deelneming in het zonnepark Oosterweilanden hierin meegenomen, zeker omdat het zonnepark een (oversized) netaansluiting heeft die gebruikt kan worden voor de energiehub en cruciaal is voor het slagen van projectfase 1 (5MW elektrolyser).

Het college heeft vervolgens gevraagd om een nadere onderbouwing van de risico's en de financiële paragraaf. Ambtelijk is hierop een second opinion uitgevraagd op het investeringsmemo. Met name op het vlak van de risico's heeft dit in samenspraak met de wethouder duurzaamheid geleid tot een heroverweging. De insteek van dit besluit is daarom om de verstrekte cofinanciering om te zetten in aandelenkapitaal en verder geen financiële bijdragen t.b.v. tranche 3 van de regiodeal te verstrekken of andere kapitaalstortingen te doen die nog nodig zijn voor de uitvoeringsfase. Dit is vervolgens verwerkt in de investeringsmemo (bijlage 1).

BEOOGD EFFECT

Door een participerend aandeelhouderschap neemt de gemeente een regisserende rol in de energietransitie, waarbij zij publieke belangen borgt binnen een publiek-private samenwerking. De deelneming draagt bij aan het doel om het aandeel duurzame energie te vergroten, zoals is opgenomen in doelenboom Duurzaamheid, milieu en VTH. Hiermee wordt de lokale economie versterkt en wordt het lokale energiesysteem slimmer benut.

ARGUMENTEN

1.1 De initiatiefnemers hebben regiodeal gelden aangevraagd t.b.v. de uitvoering

Het project van de waterstofproductie-installatie (elektrolyser) en batterij-opslag nadert de bouwfase en daarmee ook de FID, de *final investment decision.* Voor het waterstofdeel wordt gewacht op de openstelling van de OWE-subsidie, die nodig is om een realistische businesscase te kunnen maken. Voor andere onderdelen, met name de elektrische installatie, heeft Hydronex een aanvraag opgesteld om aanspraak te kunnen maken op een bijdrage uit tranche 3 van de regiodeal (bijlage 2.). Ook hier zijn de regiodeal gelden nodig om de businesscase gezond te houden. Hiervoor is de regeling bedoeld.

2.1 De regeling van de regiodeal vraagt een bijdrage van 30% van lokale overheden

Het bedrag van €1.540.150,- dat in de projectaanvraag wordt opgevoerd, wordt als volgt verdeeld. De initiatiefnemer betaalt zelf 40%, uit de regiodealregeling komt 30% en de resterende 30% is een bijdrage van de gemeente waar het project plaatsvindt.

FR Energyhubs B.V (Hydronex / Fieten Olie)	€616.000,-
Regiodeal	€462.045,-
Gemeente Twenterand	€462.045,-
Projectaanvraag	**€1.540.150,-**

2.2 Directe cofinanciering door de gemeente is in dit stadium niet wenselijk

In tranche 1 en 2 van de regiodeal heeft de gemeente Twenterand de gevraagde 30% bijdrage als directe cofinanciering (subsidie) overgemaakt aan het project. Daarbij was de afspraak met de initiatiefnemers vanaf het begin dat dit bedrag van €221.069,- omgezet kon worden in aandelen in het project. Omdat daarover nog geen besluit is genomen, is het niet wenselijk om in dit stadium het bedrag van tranche 3 als bijdrage direct in het project te steken.

2.3 De regeling van de regiodeal vraagt geen directe cofinanciering

In de regeling van de regiodeal wordt een sterke betrokkenheid verwacht vanuit de gemeente van waaruit de initiatiefnemers de projectaanvraag indienen. Dit kan in de vorm van directe cofinanciering, maar ook door investeringen in de landschappelijke inrichting op het gebied van duurzaamheid, bereikbaarheid en ecologie. Voorwaarde is wel dat deze investeringen plaatsvinden op of in de directe nabijheid van het project.
Voorbeelden zijn het verbeteren van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein voor fietsers, toevoeging van elementen die bijdragen aan landschap- en natuurbeleving of het verbeteren van de ecologie door inrichting van het bedrijventerrein of de omgeving van de zandwinplas.
De gemeente Twenterand heeft op dit moment geen concrete plannen of financiering opgenomen in de meerjarenbegroting voor dergelijke investeringen. Het afgeven van een intentie is daarom het maximale wat de gemeente kan afgeven. Vanuit de regiodeal wordt vooraf niet gevraagd om een exacte invulling of een planning.

2.4 De projectaanvraag is inmiddels goedgekeurd door de regiodeal

Op 11 december 2025 heeft de Twenteboard de projectaanvraag van de energiehub (waterstofproductie) voor tranche 3 namens de regiodeal en de provincie goedgekeurd. Inhoudelijk was men enthousiast over het project en de uitstraling naar de regio. Een officieel besluit van de gemeente Twenterand was wel gewenst, maar voor een positief besluit niet nodig. De initiatiefnemers staan garant voor de bijdrage vanuit de gemeente.

3.1 Een minderheidsbelang past bij de doelstellingen van de gemeente Twenterand

De gemeente Twenterand heeft bestuurlijk meerdere malen uitgesproken dat de energietransitie een gegeven van deze tijd is en dat zij regie wil houden op de ontwikkelingen die hiermee gepaard gaan en deze zo mogelijk wil stimuleren. Om die reden neemt de gemeente een actieve rol in binnen de coalitie van de energiehub. Met een (beperkte) deelneming in het project wordt bovendien invulling gegeven aan lokaal, maatschappelijk eigendom en kunnen opbrengsten worden geherinvesteerd in de gemeente.

De initiatiefnemers Hydronex en Fieten Olie hebben steeds de gemeente aangeboden een belang te nemen van maximaal 33% in de waterstofproductie-installatie (elektrolyser) en

batterij-opslag. Voor de gemeente Twenterand is het stimuleren van de ontwikkeling van een energiehub met waterstofproductie steeds de belangrijkste doelstelling geweest. Dit kan ook worden behaald met een kleinere deelneming en de marktpartijen het voortouw laten nemen. Een deelneming van maximaal 33% kan in de toekomst voor een grotere winstdeling leiden, maar heeft ook veel risico's in zich.

3.2 Businesscase voor verschillende scenario's van aandeelhouderschap
Het rendement op de investering is positief (indicatief 15% op basis van realistische aannames) en passend bij een dergelijk risicovol project. Een aandeel minder dan 33% geeft uiteraard een lagere investering en een lagere uitkering, maar ook het financiële gevolg van het niet slagen van het project is daarmee lager. Voor een goed geborgde publieke rol wordt gestuurd op statutaire zeggenschap, transparante besluitvorming en een vooraf vastgelegde exitstrategie.

4.1 Verstrekte bijdrage kan ingezet worden als aandelenkapitaal.
De gemeente Twenterand heeft in totaal €221.069,- bijgedragen aan het project als cofinanciering t.b.v. de Regiodeal gelden. Met de initiatiefnemers is overeengekomen dat deze bijdrage omgezet kan worden in aandelenkapitaal. Het omzetten van deze bijdragen resulteert in een aandeel van de gemeente tussen de 3% en 5%, afhankelijk van het definitieve benodigde eigen vermogen op financial close. Met dit aandelenpercentage is er geen verplichting tot verdere inbreng van kapitaal tot financial close.

4.2 Het toetreden tot een nieuwe verbonden partij is een besluit van de raad
Het besluit tot het verkrijgen van aandelen in de energiehub is een bevoegdheid van de raad. Voor een dergelijk besluit is het Beleidskader Verbonden partijen versie 1.0 van toepassing. In het beleidskader worden de afwegingen voor de deelneming in een verbonden partij samengevat in een afwegingskader van 10 vragen. De uitwerking hiervan staat in bijlage 3.

KANTTEKENINGEN

1 Het project kan niet doorgaan
De projectrisico's zijn in kaart gebracht in bijlage 4. In deze tabel zijn de risico's opgenomen die aan de basis liggen van de ongewenste topgebeurtenis 'het project kan niet doorgaan'. Mocht één van deze risico's optreden dan betekent dit dat fase 1 van het project (een 5 MW waterstofproductie-installatie met een batterij-opslagsysteem van 5 MW/10MWh) niet doorgaat. Gevolg daarvan is dat het project stil komt te liggen en mogelijk een doorstart kan maken zodra er meer duidelijkheid is over het windproject ATT. Voor fase 2 is het wenselijk dat deze molens gekoppeld worden aan de waterstofproductie-installatie van (beoogd) ca. 30 MW.
Voor de gemeente is het financiële risico afgebakend door de financiële bijdrage die al is verstrekt t.b.v. tranche 1 en 2 van de regiodeal. Bij het stil vallen of helemaal niet doorgaan, worden de beoogde effecten later of niet gehaald.

2 Is dit wel een kerntaak van de gemeente
Hoewel de ontwikkeling van een waterstofproductie-installatie geen klassieke gemeentelijke kerntaak is, acht het college actieve participatie in dit project gerechtvaardigd vanuit het publieke belang. Door deze investering draagt de gemeente bij aan de realisatie van de RES-doelen, vermindering van netcongestie en versterking van het lokaal energiesysteem. Deze vorm van instrumenteel aandeelhouderschap past bij de rol die gemeenten hebben gekregen als aanjagers van de energietransitie.

Belangrijk is dat er sprake is van een duidelijke governancestructuur, waarbij enerzijds de gemeente haar rol als aandeelhouder goed kan invullen en anderzijds er een professionele,

dagelijkse aansturing van bedrijfsonderdelen plaatsvindt. Op die manier is meerjarig de bedrijfsmatige voortzetting geborgd en heeft de politiek alleen een toezichthoudende rol.

UITVOERING

Na goedkeuring van de raad wordt de aandelenoverdracht verder in detail bepaald en uitgewerkt in een overeenkomst. Ook de benodigde en gewenste aanpassing van de governancestructuur wordt verder uitgewerkt.

Hieronder een overzicht van de (belangrijkste) stappen die op korte en middellange termijn worden gezet m.b.t. de ontwikkeling van de waterstofproductie zelf.
Korte termijn:

- Overeenstemming bereiken over verkoop van bestaande aansluiting Zonnepark Oosterweilanden (jan/feb 2026)
- Afsluiten inkoopcontracten voeding waterstofproductie-installatie (kwartaal 1 ‘26)
- Afsluiten verkoopcontracten groene waterstof (kwartaal 1 ‘26)
- Inschrijving OWE subsidie 2026 (openstellingsdatum nog niet vastgesteld)
- Final Investment Decision (FID) / Investeringsbeslissing (uiterlijk mei 2026)
- Financial Close / Afronding financiering (uiterlijk juli 2026)

Middellange termijn:

- Bestellen kritieke materialen (opdrachtverlening juli 2026) – levertijd max 18 maanden
- Start bouw civiele werkzaamheden en aanleggen kabels en leidingen. Koppeling drijvende zonnepark en koppeling met elektriciteitsnet via bestaande aansluiting – kwartaal 2 2027
- Installatie, testen en ingebruikname elektrolyser, vulstation en batterij – kwartaal 3 en 4 2027.

FINANCIËN

De kapitaalstortingen, die nodig zijn voor een minderheidsbelang in de waterstofproductie en batterijopslag, blijven beperkt tot de reeds betaalde cofinanciering van €221.069,- uit tranche 1 en 2 van de regiodeal.
De gemeente Twenterand heeft op dit moment geen concrete plannen of financiering opgenomen in meerjarenbegroting voor investeringen in de landschappelijke inrichting op of in de directe omgeving van de energiehub.

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Dit wordt bekend gemaakt via de openbare besluitenlijst.
Trede participatieladder: Informeren

Onder andere de volgende communicatiemomenten hebben plaatsgevonden:
- De raad is geïnformeerd op 22 oktober 2024 en 13 januari 2025.
- Er zijn brieven verzonden naar omwonenden en andere belanghebbenden.
- Een inloopmoment over de waterstofproductie-installatie en batterijopslag op 7 mei 2025.
- Op 1 juli 2025 heeft de gemeenteraad positief geadviseerd over de aanvraag omgevingsvergunning (AB24.01832) voor de realisatie van een waterstofproductie-installatie en batterijopslag.
- De Provincie Overijssel is als bevoegd gezag geïnformeerd over dit advies.
- De benodigde vergunningen hebben ter inzage gelegen in kwartaal 4 van 2025
- De raad is geïnformeerd op 3 februari ’26 tijdens de beeldvormende commissie.

BIJLAGEN

- Bijlage 1. Investeringsmemo energiehub Twenterand
- Bijlage 2. Projectaanvraag Regiodeal_tranche 3_Energiehub Twenterand
- Bijlage 3. Afwegingskader Twenterand voor deelneming in de Energiehub Twenterand
- Bijlage 4. Risicotabel waterstofproductie-installatie en batterijopslag

Burgemeester en wethouders van Twenterand

de secretaris,

P.F.G. Rossen

de burgemeester,

G.J. Gorter

Zaaknummer: 1360689
Documentnummer: 1360691